

Høringsuttalelse fra Stjørdal kommune NOU 2010: 7 Mangfold og mestring :

Gjennom *NOU 2010: 7 Mangfold og mestring Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet* fremmes en rekke gode forslag til tiltak for å bedre kvaliteten på et helhetlig opplærings - og utdanningstilbud for barn, unge og voksne.

Det oppfattes som svært positivt at utvalget benytter begrepet flerspråklige barn i stedet for minoritetsspråklige barn, spesielt med intensjon om at flerspråklighet fremmes som et ideal og en ressurs i et mer internasjonalt og globalisert samfunn.

Tidlig innsats – barnehagetilbudet (kap.7)

Småbarnsalderen har stor betydning for senere læring og språkutvikling. Gode pedagogiske tilbud før skolealder har i tillegg til å være en verdi for barna i seg selv, også positive effekter for læring og utvikling senere i skoleløpet.

En treårig forsøksordning med gratis pedagogisk korttidstilbud i barnehage for alle femåringer ble gjennomført i en bydel i Oslo indre øst hvor en stor andel foreldre takket ja til tilbudet.

Forsøket bidro til bedre språkutvikling og bedre integrering av minoritetsspråklige barn og deres

familier i forsøksperioden. Utvalgets forslag om språkgrupper for barn som ikke har barnehagetilbud er fornuftig, men med det beste vil være å utvikle kvaliteten på eksisterende tilbud samt legge til rette for barnehageplass til alle.

På bakgrunn av evaluering og erfaring stiller vi oss positive til forslaget om gratis 20 timer pr. uke i barnehage. Deltagelse i barnehagen gir et godt grunnlag for språklig, faglig sosial og kulturell utvikling. Flerspråklighet bør sees på som en ressurs. Utfordringen blir å utarbeide effektive strategier for tilskuddsordninger. Kommunen må være trygg på at tilskudd til dette videreføres og ikke faller bort. Utvalget viser til at kontantstøtte kan bety mye for en del familiers valg av omsorgsform for de minste barna. Stjørdal kommune ser at kontantstøtte/foreldrepermisjon kan føre til at eldre søsken ikke søkes inn i barnehage. Dette kan avhjelpes med gratis tid i barnehage. Kontantstøtten bør beholdes.

Styrking av kompetanse hos alle ansatte i barnehagen er imidlertid nødvendig for å sikre kvaliteten. Økt kompetanse innen flerkulturell pedagogikk, metodisk språkopplæring og kulturkompetanse er nødvendig. Her ønskes nasjonale satsninger og konkrete tiltak.

Stjørdal kommune har erfaring med å bygge minoritetsspråklig kompetanse i barnehagesektoren gjennom samarbeidet med NAFO, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Fylkesmannen i NT.

Sandskogan barnehage og Fossli barnehage har opparbeidet spisskompetanse og deltar i nettverk under ledelse av Fylkesmannen. Staten må opprettholde øremerkede tilskudd el.lign. slik at alle aktuelle barnehager har økonomisk mulighet for å delta i slike nettverk.

Det er forslag om at alle kommuner skal være forpliktet til å gi tilbud om åpne barnehager. Fortrinnsvis ønsker vi å rekruttere barn inn i det ordinære barnehagetilbudet, men om man allikevel skal ha åpne barnehager ønsker vi at disse skal etableres i tilknytning til voksenopplæringen. Dette har Stjørdal kommune erfaring med som funksjonelt.

For å bedre språkutviklingen er utvalget delt i forslag til tiltak. Stjørdal kommune støtter flertallets forslag. Mindretallets forslag vil føre til merarbeid for sterkt fokus på enkeltbarn.

Morsmålsopplæring(kap.8)

Når det gjelder spørsmålet om morsmålsopplæring støtter Stjørdal kommune flertallets forslag,

der departementet bes om å vurdere utformingen i §2-8 for bedre å synliggjøre at vurderingen av

elevenes rett til særskilt språkopplæring skal være knyttet til elevenes behov.

Læreplan(kap.8)

Når det gjelder spørsmålet om læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter bør være obligatorisk å ta i bruk eller ikke støtter vi mindretallets forslag.

Læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter skal være obligatorisk.

Kartleggingsverktøyet utviklet til læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter skal benyttes av alle skoleeiere i tilknytning til denne læreplanen.

Innføringstilbud for nyankomne elever(kap.10)

Utvalget mener det er nødvendig med tydeligere retningslinjer for hvordan opplæringen for nyankomne minoritetsspråklige barn, unge og voksne organiseres, og utvalget anbefaler at det for dette formål gis visse føringer gjennom regelverket. Departementet bør vurdere om det vil kunne være hensiktsmessig å få utarbeidet en veileder i tilknytning til dette.

Dette forslaget støttes, det må imidlertid være rom for en **viss** fleksibilitet og autonomi slik at tilbudet kan tilpasses den enkeltes bakgrunn og kompetanse samt organiseres uti i fra lokale forhold da det er stor variasjon mellom kommunene.

Stjørdal kommune har gjort vedtak om at det opprettes mottaksskoler for minoritetsspråklige elever samt utarbeidet en foreløpig plan for organisering av undervisningen. Ved disse skolene

finnes bredere faglig kompetanse innen språkopplæring og flerkulturell forståelse. Det er viktig

at fagkompetansen videreutvikles og at det gis tilbud til etter- og viderutdanning.

I innføringsfasen finner utvalget at det vil kunne være nødvendig med avvik fra fag- og timefordeling, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 1-1 og 1-3. Det både med hensyn til antall fag

og i forhold til antall timer i hvert fag. Forslaget støttes da elever med innvandrerbakgrunn ofte

møter tøffere utfordringer enn andre med å oppnå godt læringsutbytte og elevene har ulike behov.

Selv om man alltid skal strekke seg mot innhold og kompetansemålene i fagene på det trinnet eleven befinner seg aldersmessig. Samtidig kan det være tilfeller hvor det er mest hensiktsmessig å arbeide ut egne individuelle mål, der noen samsvarer med mål på lavere trinn

og noen strekker seg mot det trinnet de befinner seg på.

Utvalget ser også at fritak fra bestemmelser om elevvurdering, vil kunne være formålstjenlig i en innføringsperiode. Dette forslaget støttes, og praktiseres i Stjørdal kommune første ½ år dersom foreldrene ber om fritak for vurdering med karakter i innføringsperioden.

Kompetanse(kap.20)

Det foreligger en viss usikkerhet knyttet til kompetansenivået i flerspråklighet og flerkulturelt arbeid i skoler og barnehager. Utvalget peker på at god og relevant kompetanse i alle ledd og på

alle nivåer er en kritisk variabel for å kunne sikre et godt og stabilt opplæringstilbud for ulike grupper minoritetsspråklige.

For å kunne gi elevene den nødvendige oppfølging og tilrettelegging vil det være sentralt å inneha gode kartleggingsverktøy og kompetente pedagoger.

Vi støtter tiltaket om et permanent system for viderutdanning innen språkkompetanse (norsk som andrespråk) og flerkulturell pedagogikk da vi ser at behovet er stort.

Elever med innvandrerbakgrunn møter ofte tøffere utfordringer enn andre med å oppnå godt læringsutbytte og elevene har ulike behov. Barn og unge som får støtte og blir utredet i det spesialpedagogiske hjelpeapparatet, får i for stor utstrekning en uspesifisert diagnose – som uspesifiserte lærevansker/uspesifiserte psykiske vansker.

Vi støtter at PPT og øvrig hjelpetjeneste må tilføres ytterligere kompetanse i flerspråklighet og flerkulturell pedagogikk samt få økt kjennskap til og tilfredsstillende opplæring i foreliggende metoder og materiell.

Stjørdal kommune støtter forslag om at det må avsettes midler til forsknings-, og utviklings- og spredningsarbeid rettet mot minoritetsspråklige barn med spesielle behov.